

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การสร้างและต่อรองความหมายของ “ความเป็นล้านนา” ในงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย (Construction and Negotiation of “Lanna-ness” in Contemporary Thai Painting)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวกษมาพร แสงสุระธรรม (Miss Kasamaponn Saengsuratham)
แผนกวิชา/คณะ	คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สาขาวิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผศ.ดร. ยุक्ति มุกดาวิจิตร
ปี	2553

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การสร้างและต่อรองความหมายของ “ความเป็นล้านนา” ในงานจิตรกรรมไทยร่วมสมัย” ศึกษาการต่อรองความหมายของ “ความเป็นไทย” ในโลกศิลปะไทย (Thai art world) ผ่านผลงานจิตรกรรมของกลุ่มศิลปินที่มาจากภาคเหนือ ผู้ศึกษาอาศัยกรอบความคิดเรื่องมานุษยวิทยาศิลปะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดชุมชนศิลปะ (art communities) และเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยเน้นการสัมภาษณ์ศิลปินเป็นหลัก ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2552 ถึงเมษายน 2553

ผู้ศึกษาพบว่าโลกศิลปะไทยเป็นเวทีแสดงออกถึงอุดมการณ์แบบต่างๆในสังคมไทย อาทิ ชาตินิยม ชนบทนิยม กษัตริย์นิยม และท้องถิ่นนิยม ในโลกศิลปะนี้มีกลุ่มคนและองค์กรต่างๆ อาทิ รัฐ ภาคเอกชน ตลาดและการค้าศิลปะ แกลเลอรี ตลอดจนตัวศิลปินเอง เข้ามาร่วมช่วงชิงความหมาย “ความเป็นไทย” ศิลปะที่แสดงภาพตัวแทนจินตนาการความเป็นล้านนาสื่อถึงความเป็นไทยที่ประกอบสร้างขึ้นมาจากแง่มุมต่างๆของวิถีชีวิต การที่ศิลปินไทยภาคเหนือหยิบเลือกวัฒนธรรมท้องถิ่นของตนมาแสดงออกในผลงานศิลปะ แสดงถึงการท้าทายโดยตรงกับการครอบงำของวัฒนธรรมภาคกลางที่เป็นวัฒนธรรมกระแสหลัก และ “ความเป็นไทย” กระแสหลัก นอกจากนี้ “ความเป็นล้านนา” ที่ถูกนำเสนอผ่านจิตรกรรมไทยร่วมสมัยของชุมชนศิลปะนี้ยังต่อรองทางอัตลักษณ์กับงานทางศิลปะอื่นๆ ในโลกศิลปะนานาชาติ